

ՔԱՆԱՍԵՐ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԵՐԿՈՒ ՎԱՎԵՐԱԳՐԵՐ

Հայտնի է, որ Ամենայն Հայոց Հայրապետ Նորին Ս. Օծուկուն Ս. Տ. Գեորգ Զ. սույն-րել է էջմիածնի Հոգևոր Ճեմարանում, Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոս Ս. Տ. Գարեգին Վեհափառի հետ: Նրանք միասին են ալար-տել Հոգևոր Ճեմարանը և միասին էլ սար-կավազ ձեռնադրվել Կարապետ Ս.-Մկրտչյա-նի հետ (հետագայում եպիսկոպոս): Նրանց հետ է եղել նաև իրենց տեսուչը:

Նրանց ձեռնադրության կապակցությամբ իրենց ուսուցիչներին մեկը՝ Մ. Արքեպիսկո-պոս Օրմանյանը, որ Հայաստանյայց Եկեղե-ցու հեղինակավոր դեմքերից մեկն է, երկ-տող-շնորհավորական է ուղարկել Գարեգին Կաթողիկոսին (այն ժամանակ սարկավազ)՝ մեծ նշանակություն տալով այս եղյակի, ի-րենց տեսչի հետ, եկեղեցական ասպարեզ մտնելուն: Օրմանյանը, իրեն հատուկ խորա-թափանցությամբ, գուշակել է այն մեծ հե-ռանկարը, որ ունի նորընծա սարկավազնե-րը եկեղեցական ասպարեզում: Ստորև բե-րում ենք Օրմանյանի շնորհավորական երկ-տողը:

Քերիա

29 յունիս 1889

ՍԻՐԵԼԻԻ ԻՄ ԳԱՐԵԳԻՆ

ՔԱՐԵՇՆՈՐԶ ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՄԱՅՐ ԱՌՈՒՈՅ

Ապրիս Գարեգինս.

Դու ես եկար լրացնելու խորհրդաւոր քիւր և խորհրդաւոր խումբը: Իմ աշխատու-թեան ժամանակին երեք խումբեր կամ դասեր ունեցայ ինձ աշակերտ, և որոց վրայ ջանացի գործել ինչ որ կարող էի, ինչ որ պարագաները կը ներէին: Առաջին խումբը — երրորդ լսարանացոցն էր և առեցմէ չորսը ընդունեցան ուստի պահպանէի: Այլ պա-րագայք փոխուեցան, միտքեր փոփոխուե-ցան և գործեր այլափոխուեցան: Վերջին ժամանակ երեք էիք, որ Ձեր արժանապատիւ տեսչին շուրջը բոլորեալ, ոչ «պահպանիչ»-ը, այլ «Աստուածային և երկնային շնորհք կ'ընդունիք» և երեք խորհրդաւոր քիւր կը կազմեք երեք խումբերէ մի մի նախընտաներ, Կարապետն ու Գեորգը և դու: Նրեք խում-բերն ալ կը մտնեն ուրեմն գործոյն, և ես

Մյուս վավերագիրը, որ նմանապես հրատարակում ենք ներկա հոդվածում, այդ Գեորգ Կաթողիկոսի (այն ժամանակ վար-դապետ) մի բացիկն է ուղղված Գարեգին Կաթողիկոսին (այն ժամանակ վարդապետ): Գեորգ վարդապետն իր այդ բացիկում խորհուրդ է տալիս իր մտերիմ ընկերոջը՝ Գարեգին վարդապետին, չհրաժարվել ընդու-նելու Հոգևոր Ճեմարանի տեսչությունը: Նա միաժամանակ հայտնում է իր հայեցակետը՝ Ճեմարանի վերակառուցման խնդրում:

Հրատարակվող երկու փաստաթղթերն էլ գալիս են նորից հաստատելու այն իրողու-թյունը, որ Հայ Եկեղեցու ներկա երկու հով-վապետները, իրենց բացառիկ ընդունակու-թյուններով և անբասիր վարքագծով, մեծ հեղինակություն են ունեցել իրենց երիտա-սարդ շրջանից: Այդ փաստաթղթերը միա-ժամանակ ցույց են տալիս, որ Հայ Եկեղե-ցու այդ աչքի ընկնող դեմքերը, ակա՛ծ ի-րենց ուսանողական շրջանից, բացառիկ մտերմական կապերով են կապված եղել ի-րար հետ:

վստահ եմ թե իւրաքանչիւր խմբի նախըն-ծաներն ալ հետևողներ պիտի ունենան:

Գալով քո խմբիդ, ո՛հ, կը յիշեմ նախ և առաջ Տէօվէթեանի և Թառնուեանի վաղա-հաս վախճանը: Աստուած լուսավորէ նոցա հոգիք: Սակայն մնացելոց մէջ ալ հոգով կը տեսնեմ դիմողներ և առաջին կը ներկայա-նայ իմ մտաց աչիքն Տէր Յովնանէիսեանը և ոչ հետո՝ Համբարձումյանը, և այլն ըստ կարգի: Սակայն եթէ երրորդ լսարանցիքն ալ աւարտելով ընդունին ուրախ լծանձ նախնային, ոչինչ չունիմ քսելիք:

Առաջին առթիվ ձեզ երիցունցդ մի մի լու-սանկար կը յղեմ, շուտով և ձեր ունենալու փափագանօք:

Ողջոյն ամենայն սիրելեաց և առաջին լսարանցոցդ, որոց դու պետ, աստիճանալ ալ գլուխ ես նշանակուած:

Համբուրի նակատուդ մնամ
Մ. Արեւիսկոպոս Օրմանեան

(Հայկ. ՍՍՌ Մատ. Արխիվային բաժին, բղր. № 95, վավ. № 2):

